

Sára Jiřina Šimková

Duchovní péče farářů ČCE o oběti a přeživší sexualizovaného násilí
bakalářská práce, Praha 2024, 108 s.
posudek vedoucího

Práce diplomantky se vyznačuje odvahou ke složitému a lidsky i emocionálně náročnému a přece aktuálnímu a podstatnému tématu. Rozsahem přesahuje běžnou bakalářskou práci a je poctivě zpracována.

Několik poznámek:

Místy nacházím jazykové neobratnosti. Např. název kapitoly Postavení ČCE k sexualizovanému násilí (s. 7). „Zde je potřeba vyhodnotit, v jakém je oběť rozpoložení a kolik mi sami máme času.“ (s. 82)

Autorka zvolila až možná příliš široký záběr práce: „Zaměření této bakalářské práce je tedy jak na přínos duchovní péče, tak na roli faráře Českobratrské církve evangelické (ČCE) při doprovázení oběti či přeživší sexualizovaného násilí. Cílem práce je prozkoumat jaké může mít sexualizované násilí duchovní následky, jaké má ČCE prostředky k předcházení sexualizovanému násilí a pomoci jeho obětem a nakonec, jak může farář využívat duchovní péči k pomoci s procesem hojení a obnovy po takovémto zážitku.“ (s. 10)

Jistě přínosný by byl výzkum, ale ten by již přesáhl možnosti takto pojaté práce.

Největší slabinou, která žel práci ubírá na dobrém hodnocení je nepřesný a nestandardní poznámkový aparát, který se nedrží předepsané normy (<https://web.etf.cuni.cz/ETFN-822-version1-manualpispretf05.pdf>).

Kladu si otázku, zda kapitola 2. nemohla být stručnější. Ale zároveň je jasné, že bylo třeba do tématiky hlouběji uvést i se v ní zorientovat. Dlouhé citáty paragrafů a Církevního zřízení jsou však možná trochu na škodu, byť ambicí práce jistě částečně bylo poskytnout čtenáři zevrubnou orientaci až jakýsi manuál.

Autorka se nebojí občas vyslovit svůj názor, leč ho nezduvodňuje, což by bývalo bylo třeba. Např. „Zde spatřuji za riziko tzv. kult faráře, jiného pracovníka či mládežníka.“ (s. 48)

K poznámce, že Ondřej Macek rozlišuje dva typy duchovní péče (s. 68), dodávám, že to není můj koncept...

V práci se občas objeví floskule, např. „Farář je ve většině případů hlavní poskytovatel duchovní péče a duchovních rozhovorů. Je to součástí jeho povolání, jeho služby, v rámci které má zvěstovat evangelium a jít ve stopách Kristových. Je to úloha velice nelehká a zodpovědná. Farář je vzorem, autoritou, má dohlížet na svůj sbor, na jeho členy vést je a doprovázet. Jeho slova často nereprezentují pouze jeho jako člověka, ani jen jeho jako faráře, ale lidé skrze něj mohou cítit reprezentaci církve nebo dokonce samotného Boha. Nese tak s sebou očekávání od sebe sama, od členů a od církve samotné a je údělem nejen pro něj, ale i pro jeho blízké.“ (s. 70)

Diplomantka v poznámce č. 158 uvádí, že „Předměty Poimenika a Katechetika mají těmto tématům věnovanou jednu hodinu.“ Nejsm si tím zcela jist, ale přijímám to jako podnět do výuky.

Kapitola 4.1.1. Sebepoznání, sexualita a jejich vliv na duchovní péči se opírá jen o jediný titul.

Sem tam lze najít nepřesná a nedoložená tvrzení: „V třetí fázi rozhovoru je důležité se domluvit na očekávání a dalším postupu. U dítěte rozhoduje o dalším postupu farář.“ (s. 84) Či „když farář doprovázenému neposkytuje (pokud toto vzdělání neabsolvoval) terapeutickou pomoc, může mu i tak pomáhat dlouhodobě.“ (s. 86) Domnívám se, že terapeutickou pomoc neposkytuje ani, pokud příslušné vzdělání absolvoval.

Seznam literatury (s. 95) je velmi stručný – jedna strana, na druhou stranu jej vyvažuje celá řada elektronických zdrojů, což svědčí o tom, že se jedná o živé a současné téma.

Téma práce je aktuální a relevantní vzhledem ke studovanému oboru. Je i dobře zdůvodněno. Autorka k němu přistupuje samostatně a kriticky, byť již méně kriticky nakládá s recipovanými zdroji. Škoda, že nepoužila pro srovnání zahraniční literaturu.

Rozhodně prokázala vhléd do problematiky. Výklad je poměrně srozumitelný a práce je členěna logicky. Může tak skutečně posloužit čtenáři jako přehledný úvod do tématu.

Navrhuji hodnocení mezi B a C. Rád bych býval byl zvolil lepší známku, ale forma zvláště v poznámkovém aparátu je žel ne úplně dobře zvládnuta.

Při obhajobě se uchazečka může zamyslet nad tím, zda neustálé zvyšování nároků na integritu i vzdělání evangelických farářek a farářů nemůže vést k tomu, že si takové povolání bude volit méně a méně lidí. Nejsou na ně kladeny požadavky, kterým už takřka nejde dostát? (Tím vůbec nezpochybňuji, že se jedná o nároky relevantní.) Diplomátka se také mnoho nezabývala v souvislosti se zvoleným tématem otázkou genderu a pohlaví.

V Brně 25. srpna 2024

Ondřej Macek